

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

OZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI, POSWIECONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIĄ DĄBROWSKIEGO.

REDAKCJA I WYDAWNICTWO: przyjmują wszystkie kategorie, kategory i kategorie w Warszawie, Łodzi i miastach powiatowych.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: CZĘSTOCHOWA, II-ty ALBIA Nr. 38 — TELEFON Nr. 50.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie a w tygodniu dni świątecznych od g. 8—10 wiecz. Rękopisów nieśled. redakcja nie przyjmuje.

CENY WYKONANIA: Rozkład r. 6, półrocznik r. 3, kwartalnik r. 1, 1 k. 50, miesięcznik kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odroczem do domów. Zagnatka, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 10. Zmiana adresu kop. 20. Listów nieregularnych lub niedostatecznie opłaconych redakcja nie przyjmuje.

CENY OBOJĘTNE: Za wiersz petitoryjny jednosłupowy lub jego miejsce: Nadesłane k. 10, przed tekstem k. 40, w tekście 3 k. 1 i nekrologi po kop. 25, na 4 kol. po kop. 10. Drobne ogłoszenia po kop. 30 w wiersz. Nadesłane ogłoszenia kop. 20. Zmiana adresu k. 10. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.

Agenci: w Rakowie, Noworadomsku, Myszkowie, Zawierciu, Piotrkowie, Łodzi i Warszawie. Cena pojedynczego egzemplarza kop. 3.

8-kl. Gimnazjum Kościńskiego

w Częstochowie, Teatralna 7.

Zapis nowowstępujących uczniów rozpoczęty. Egzamina wstępne i poprawki powakacyjne od 27 Sierpnia.

Kancelaria otwarta codziennie od 10 rano do 2 po poł.

Lekcje w zwykłym terminie.

Przy szkole internat. 0300.

Doktor PAWEŁ BRONIATOWSKI

Częstochowa Nowy-Rynek 3, Telefon 34.
Choroby skórne, włośń piciową, weneryczne i Kosmetyka lekarska. Przyjmuje od 9—12 rano i od 4—8 popoł. Połączone 3—4 popołudni. Stosuje wrodziny wstrzykiwanie SALWARSAN (HATA 608 i 914) badanie krwi i syfilis.

Szkoła Muzyczna L. Wawrzynowicza

Aleja II № 33

Lekcje gry fortepianowej oraz kursy dla organistów rozpoczną się z dniem 1 września. 0303.

Nauczycielka ze świadectwem rządowym przyjmie posadę w szkole fabrycznej miejsciej lub prywatnej. Oferty dla „Nauczycielki”.

Lekarz-Dentysta

Stefan BARYLSKI

Przyjmuje od 10—12 i od 3—5
Częstochowa 2 Aleja Nr. 43, tel. 611

DLA OSÓB CIERNIACYCH NA: Poz. Rad. Med. za 56 201. Ostrzeżenie, humoru, katar, katar, uderzenia krwi do głowy oraz wszelkie choroby tożsakość, wprost ratują.

Szwajcarskie gorzkie ziło d-r. Baiera. Ziło to przywraca siłę i prawidłowe trawienie, a także wzmocnia organizm. Z dobrym również skutkiem może być używane przeciwko wrzutom na twarzy i tężakom. Żądać w aptekach i składkach aptekach z marką Reguli pod 5/10 693.

Nyła przełożona pensji, udziela jakoby oraz przyspasabia do szkół. Również przyjmuje uczni na stancję z całodziennym utrzymaniem na żądanie i Konwersacya w językach niemieckim i francuskim. Częstochowa, Teatralna 66 m. 13. 2018—8—

Pokój umeblowany z osobnym wejściem do wynajęcia wiadomości w Goncu. 031-3-1

Osoba

miłota do zajęcia się gospodarstwem domowym potrzebna wiad. w wędliniarz Aleja 2 róg Cerkiewnej.

Zgubiono

książeczkę kasy Pożyczkowo-Oszczędnościowej Nr. 2434. 2022—5—1

Zginął

paszport wydany przez gminę Machory gub. Radomskiej na imię Ignacego Sowińskiego 2024—3—1

Zginęła

karta paszportowa wydana przez fabr. Molle na imię Józefa Samuela. 035—1—1

Zginęła

książeczka kasy Pożyczkowo-Oszczędnościowej Nr. 217. 2023—3—1

Tanio

do sprzedania kartofle dobre. Najmniejsza ilość pół korca w skła dzie węgla Hallina Teatralna 13 otwarty od 8 do 12 r. i od 2 do 6 po poł. 2021—3—1

Prywatne 8-mio klasowe Gimnazjum

W-go SZUDEJKO

Szkoła 10 w Częstochowie.

Zapis uczniów rozpoczęty

Egzamina wstępne i poprawkowe od 25 Sierpnia r. b.

Lekcje od 1-go Września

Dr. Wacław KON

powrócił

i przyjmuje z chorobami wewnętrznymi codziennie od 10 rano i od 3—6 po poł. Pracownia kliniczna otwarta codziennie.

II Aleja 33 tel. 4 45.

Kursy dla Ochroniarek i Froebianek

Jadwigi Lucht - Michalskiej

Aleja III, № 60

przyjmuje zapisy nowych uczennic oraz dzieci codziennie od 9 r. do 6 pp. Początek roku szkolnego 1 września r. b.

Chwila obecna.

Kłęski

francuzów i anglików.

Biuro telegraficzne Wolffa rozesłało urzędowo komunikat general-kwartmistrza v. Steina o przejściu linii Lunneville-Blamont-Eirey przez zwycięskie wojska, działające pod dowództwem następcy tronu Bawarskiego, w Lotaryngii. Korpus 21 zajął Lunneville. — Seiganie wojsk francuskich przynosi bogate korzyści. Próca licznych jeńców i sztandarów w ręce armii niemieckiej wpadło 150 armat.

Armia niemieckiego następcy tronu pobliła francuzów pod Longwy i ściga ich armię.

Wojska króla Wuertembergiego zaszedłszy z obu stron Neufchateau również pobili francuzów, którzy się przeprawili przez Semois. Scigani francuzi pozostawili wiele dział, chorągwi, jeńców, rannych i zabitych, w tej liczbie kilku generałów.

Na zachód od Mozelli wojska niemieckie są już kolo Maubeuge.

Kawalerijska brygada angielska, która znalazła się przed ich frontem, została rozbita.

Następca Ojca św.

Rzym, 26 Zapatrują się tu sceptycznie na wybór kardynała Merry del Val na papieża, zarówno ze względu na jego pochodzenie hiszpańskie, jak i na zapatrzowania polityczne.

Najwięcej widoków ma kardynał Lai.

Gdzie są.

Wiele osób z Częstochowy lub z Zagłębia kłopotce się losom swych bliskich, którzy w powrotnej drodze do domu z zagranicy uwieźli gdzieś nie wiadomo gdzie. Los ich napędza jeśli nie twroga, to niepokojem rodzimym. Ku wiadomości przeto tych ostatnich powtarzamy tu, listę niektórych nazwisk tych osób, które drogą okólną via Szwecję i Finlandię, przejechały w dniu 14 b. m. przez Torneo do Petersburga oto nazwiska:

pp. Doktorowa J. Markowska z 3 dzieci i służącą; inż. Kolakowski z żoną i dziećmi; inżynierowa Z. Ty-szecka z 3 dziećmi; dr. Rozenfeld z żoną, dziećmi i służącą — wszyscy z Częstochowy; prócz tego z Dąbrowy Górniczej: Bol. Solecki; M. Starkiewicz z żoną i synkiem i z Zabkowie H. Piwowarowa z dziećmi. Maurycy Lilienfeld, zamieszkały przy ulicy Elekoralnej Nr. 15 w Warszawie prosi o jakakolwiek wiadomość o żonie swej Helenie i pannie Zeleznik, które dnia 1 sierpnia wyjechały z Graefenberg, później przez 3 dni przebywały we Wrocławiu a stamtąd podobno jechały do Częstochowy P. Eugenja Wiernik z córką i dziećmi p. M. Gradsteina znajduje się u krewnych w Warszawie.

TELEGRAMY.

Na pomoc.

Berlin, W tych dniach ambasador hiszpański w Petersburgu otrzymał pół miliona marek na pomoc dla pozostałych w Niemczech poddanych rosyjskich.

W. Ks. Heski.

Kopenhaga, 26 Z Darnusztatu donoszą, że wielki książę Heski ogłosił w manifestie do narodu o swoim wyjeździe na wojnę i złożeniu kierownictwa sprawami państwa w ręce wielkiej księżnej.

Ulica Jeat Jan es.

Paryż, 26 Rada ministrów zatwierdziła uchwałę prefekta departamentu Sekwany, według której jedna z ulic będzie się nazywała Arenne Jeau Jaures.

Prolongatata.

Pekin, 26 Rząd chiński prosi mocarstwa o sprolongowanie wypłaty za powstanie bokserów do końca wojny, ponieważ opłaty celne znacznie się zmniejszyły.

W Belgii.

Kolonja, 26 Pozycja belgijskie, które broniły się przez kilka dni zostały nagle zaatakowane przez wojska niemieckie. Po krwawej bitwie postanowiono przewieść główną kwaterę belgijską z Moulinais do Autmerpi i skierować tam główne siły armii. Znaczące siły belgijskie zabezpieczają obronę Na muru, panującego na Mozela.

Aresztowanie.

Lwów, 26 Aresztowano tu korespondenta rządowej petersburskiej agencji telegraficznej dr. Jana Hry-Smieró Akimowa

Berlin, 26 Nadeszły tu z petersburskiej wiadomości o zgodzie prezesa rosyjskiej Rady Państwa Akimowa.

Powrót.

Rzym, 26 Matzonka albańskiego mbreta ks. Wilhelma Wieda wraz z dziećmi, uszedłszy z niegosiłanej Albanii, przybyła do włoskiej portu Bari, skąd odjedzie do rodzinnej rezydencji w Neuwied.

Szpiegiostwo.

Przemysł, 25 Aresztowano tu w dalszym ciągu radeów sądowych Głzyckiego z Birczy i Lityńskiego z Przemysla. Aresztowanych obecnie nie internuje się już — w szkole Konarskiego, ale przewozi wprost do więzienia — dokąd cały transport przewieziono wozami w nocy z soboty na niedzielę. Gdy wiadomość o tem przewiezieniu szpiegów gruchnęła po mieście, zebrali się przed więzieniem salmo spóźnionej pory tłumy publiczności, która każdy nowy wóz, zbliżający się pod silnym konwojem policji, witała wrogimi okrzykami pod adresem znienawidzonych agentów.

W obronę polaków.

Praga, 25 Dyrekcja policji praskiej internując około 30 studentów serbskich i 10 rosyjskich zamierzała, także internować polskich studentów z Królestwa, uważając ich za „Rosjan”. Studentci polscy zwrócili się do znanego przyjaciela Polaków p. Franciszka Hovorki z prośbą o zajęcie się ich sprawą. P. Hovorka udał się do głównego zarządu policyjnego i wyjaśnił naczelnemu komisarzowi, że przebywający w Pradze polacy przeważnie członkami stowarzyszenia „Ogólno-Polskie” i studentami na politechnice czeskiej w Pradze. Wszyscy Polacy zostali uwolnieni.

Dla głodnych.

Skrzydła czarnego smutku zawisły nad nami.... Groźba wojny, jak złowieszczą hydra, chyli się ku nam, mrozi krew w żyłach i przynębia umysł. — Zamarli wesoly uśmiech na wiodzącej twarzy, — znika swoboda ruchu, przysnął złoty humor.

Świat cały przybrał się w żalobną szatę, — niepewność i troska ogarnęły wszystkich.

I choć natura tak słodko uśmiecha się do nas, choć tak uroczy wabi nas ku sobie, jasniejsze przeczystem błękit nieba, rzuca całe sny słońca, iskier, unosi pierś czystym, jak kryształ, powietrzem, choć dni biega jedne za drugimi niby złociste perły, to jednak dusza płacze. serce krzawi się boleśnie, iż zalewają oczy.

Tam daleko nasi bracia przelewają krew swoją dla dobra ojczyzny walczą z zaparciem się siebie na polu bitwy, mężnie znoszą trudy i cierpienia, — a ztąd biegnie ku nim ciężki smutek — niedoli ludzkiej, blegnie myśl niespokojna i gorąca modłita.

Leć nie straszną jest śmierć na polu chwały, śmierć za dobrą sprawą nie straszną walka i cierpienia, a tak że wszelkie niewygody, wobec kłęski głodu, — która coraz śmielej zaczyna

spozierała ku nam i coraz większe przybiera rozmiary.

Są prawdziwie jednostkami szczęśliwymi, na długo jeszcze wobec takiej klęski zabezpieczone, jednostki syte i odziane, ale stokroć więcej jest takich, którym głód już dał się we znaki i którym ze zgrozą spoglądają w przyszłość. Widzimy ich wiele, — styszymy o nich dużo, patrzymy na nich codziennie, jednak to nie wszyscy jeszcze, którym potrzebna jest pomoc i opieka gdyż są głodni, którym inteligencja, wykształcenie a także osobista godność zabrakło nie pozwala i którzy kryją się przed okiem ludzkim, ze swoją niedolą.

Takich posiada i nasze miasto. — Wroćmy pamięć do lepszych czasów, przypomnieć sobie należy zespół naszej operetki, która uprzyjemniała nam wieczory we Frascati. Dziś drugą ta została bez dachu i chleba.

Pozbawieni pracy, jak i cała ludność, godni pożałowania artyści wiada żywo więcej niż smutni.

To też zwracamy się do naszego społeczeństwa, — tak zawsze skłonię do dobrego czynu, tak — wrzucić do ludzkiej nędzy z prośbą o pomoc dla naszej sztuki.

Niewielkie kółko Częstochowian zało się na razie opuszczonymi, lecz zasoby są, niestety, zbyt jeszcze skromne. Świętym więc i jasnym promieniem, promieniem który ogarniać powinien wszystkie warstwy — mogąc przyjąć z pomocą, — jest dobra wola tej niewielkiej garstki szlachetnych serc, — która chce ludziom tym stworzyć przytułek, zapewnić opiekę i dać kęs chleba.

Ufamy mocno, że głos nasz nie pozostanie bez echa, że bracia nasi którzy w lepszych czasach pracowali ku naszej rozrywce, i w złej doli zapomnianymi nie będą. Ufamy szczerze, — gorąco i czekamy choćby najdrobniejszego datku. E. N.

KRONIKA

Z dnia wczorajszego

Wczoraj z rąj kościelnej uroczystości M. B. Częstochowskiej w kościołach parafialnych, w kościele im. Marii oraz na Jasnej Górze odbyły się solenne nabożeństwa. Przed południem wszystkie sklepy były zamknięte. — Większa część mieszkańców świętowała. Spokój nie był nieczemną mgłą.

Z Jasnej Góry.

Dziś w czwartek 27 b. m. o godz. 9-ej rano w klasztorze Jasnogórskim przed Cudownym obrazem M. B. Częstochowskiej o. Romuald odprawi nabożeństwo żałobne za Ojca św. Piusa X. Naukę odpowiednią wygłosi O. Piotr.

nie dorażnej pomocy.

Dziś w czwartek 27 b. m. w Magazynie o g. 3 po poł. odbędzie się posiedzenie Komisji obywatelskiej dorażnej pomocy podczas wojny.

Z kuchni Nr. 1.

Wczoraj w trzecim dniu istnienia kuchni nr. 1 przy ul. Krakowskiej 13, wydano 295 obiadów, w tej liczbie kilkadziesiąt bezpłatnie.

Na obiad wczorajszy składała się kwarta barszczu i po pół funta chleba na osobę.

Bezpłatna kuchnia dla strażaków.

Dziś we czwartek 27 sierpnia o g. 1 po południu na placu własnym Częstochowskiej Ochotniczej Straży ogniowej odbędzie się poświęcenie bezpłatnej kuchni dla niezamożnych strażaków.

Godne zaznaczenia.

Z chwilą ustąpienia wojsk rosyjskich z powiatu częstochowskiego chłopcy przystąpili do masowego trzebiecia lasów skarbowych. Odtąd obecnie dzięki nowej organizacji gmin samowola została ukroczona, natomiast faktycznie potrzebującym opatu

możnaby przyjąć z pomocą za przykładem właściciela Jaskrowa p. Apłanowicza. Oto pozwolił on Amiesiom na wykopywanie piasek, które sąbierają sobie do domów. Wczoraj uprzedziło 40 osób się było tą pracą, laty właściciel porębił winniś za tym przykładem.

Ze szkoły muzycznej.

Dotychczas my się, ze szkoły muzycznej L. Wawrzynowicza, 11 Aleja 33, lekcje rozpoczynają się z d. 1 września Już ustalono komplet profesorów, którzy przed samem rozpoczęciem się lekcji zostanie ogłoszony.

Szkola muzyczna p. Wawrzynowicza poza klasą fortepianową i organową posiada klasę harmonii i kontrpunktu.

Z Banku Handlowego.

Wobec licznych zapytań czytelników, komunikujemy, że częstochowski oddział Warsz. Banku Handlowego otwarty jest codziennie, za wyjątkiem świąt i niedziel, od godz. 10-ej do 11-ej rano, interesanci jednak muszą się uprzednio meldować.

Godne naśladowania.

Fabryka firmy „Hantke”, w Rakowie pomimo, że prawie wszystkie jej oddziały zostały zatrzymane otwiera z dniem pierwszym września r.b. swoje szkoły w Rakowie, — Kamienicy Polskiej — Poraju i Konopiskach, pragnąc tym sposobem użyć do robotnika.

Każdy pracuje na to, aby zdobyć kawałek chleba i zabezpieczyć go dla swoich dzieci. — Nauka daje możność poznania najwłaściwszych dróg do osiągnięcia tego celu. Fabryka w Rakowie, troszcząc się o szkołę, daje najwięcej swoim pracownikom.

Odwolany „Kwiat”.

Według zapowiedzi w niedzielę przeszedł 23 b. m. miał się odbyć „Kwiatka na korzyść nowego Szpitala na Zawodzie Wobec niesprzyjających warunków od zamiaru tego odstąpiono.

Niedoszła zabawa parkowa.

Na dzień dzisiejszy nasza Ochotnicza Straż Ogniowa uzyskała w swoim czasie ze zwolnienie urzędzenia zabawy parkowej. Zabawa ta wobec zmienionych warunków oczywiście nie odbędzie się.

Na intencję „Ogniska Robotniczego”.

W Niedzielę dn. 30 b. m. o godz. 10-ej rano w kościele św. Rodziny odprawiona będzie Msza św. na intencję członków Stowarzyszenia „Ognisko Robotnicze”. Zawiadamiając o tem, prosimy o liczne przybycie członków.

Zarząd.

Nie ma pokazu koni.

Zapowiadamy na dzień 25 b. m. pokaz koni w Kłomnicach z przyczyn od organizatorów niezależnych nie doszedł do skutku.

Cofnięta licytacja.

W poniedziałek 24 b. m. w Magistracie miał się odbyć licytacja o r. 29 88 in minus na naprawę bruków. Licytacja ta nie doszła do skutku.

Od redakcji.

Osoby, które powróciły z Niemiec, zechcą składać w naszej redakcji nazwiska tych wszystkich mieszkańców Częstochowy i okolicy, o których mają jakiegokolwiek wiadomości.

Jeszcze w sprawie cechu murarzy.

Otrzymujemy list następujący.

Szanowny Panie Redaktorze! W numerach „Głosu Częstochowskiego” sobotnim z dnia 22-go i poniedziałkowym z d. 24-go sierpnia r.b. w kronice pomieszczone zostały: a), list z cechu murarzy, — podpisany przez sześć osób, mianowicie: p. p. Mastalerza, Ciechickiego, Ciuka, Sekretarza, Klecia i Bigelmajera, jakoby członków tego cechu, odwołujący pod „sąd opinii publicznej” odmowę cechu wydania na pogrzeb s. p. Kaczora złożonego przez ten funduszu. — b), wzmianka z listu „z cechu murarzy”, podająca o wiadomości, że list wyżej wymie-

nionych sześciu panów — nie dotyczy cechu, lecz do związku zawodowego murarzy się odnosi, którego członkami są ci panowie. Wobec takiego przedstawienia sprawy nie nadaje się, — mówiąc nawiasem, do druku, Zarząd związku zawodowego murarzy w Częstochowie, istniejącego od r. 1906, kierując się przepisami swego statutu, czuje się w obowiązku wyjaśnić że s. p. Kaczor na zasadzie § 15 statutu związku, z powodu nieopłacania składek członkowskich, oddawna, to jest lat od czterech, członkiem związku być przestał i wszelkie prawa, — jako taki utracił, przyczem żadnych wkładów ani funduszy nie pozostawił. Panowie zaś Mastalerz, Ciechicki, Ciuk, Sekret, Kleć i Bigelmajer, którzy pod pisali list na początku wspomniany, nigdy członkami związku nie byli.

W imię prawdy i bezstronności o zamieszczenie powyższego wyjaśnienia uprzejmie Szanownego Pana Redaktora prosimy.

Zarząd zawodowego związku murarzy w Częstochowie — (podpis) prezes Edward Mirowski.

Częstochowa, d. 25 Sierpnia 1914 r. — Adres Związku: ul. Aleksandrowska Nr. 23. Adres prezesa: ul. Stodolniana dom Kubickiego.

Podziękowanie.

Szanowny Panie Redaktorze! Niech Pan będzie Jaskraw za pośrednictwem swego poczytnego „Głosu” — przyjąć serdeczne podziękowanie dla Szanownego Duchowieństwa za spełnienie bezinteresowne ostatniej przysługi, odprowadzając zwłoki Męża i Ojca naszego na miejsce wiecznego spoczynku. Zarazem składamy serdeczne Bóg zapłać wszystkim którzy w tej strasnej chwili przyszli nam z pomocą, jak materialnie, tak i moralnie oraz wszystkim, biorącym udział w pogrzebie.

Z szacunkiem

Wdowa po Akcyzycznym Kontrolerze Zofia Zielińska z dziećmi.

Z Tow. poż. oszczędnościowego.

Wczoraj z powodu święta M. B. Częstochowskiej, biuro Tow. poż.-oszczędnościowego przy ulicy Teatralnej było zamknięte.

Zaginiony chłopiec.

We wtorek 25 b. m. o godz. 9-ej rano z domu nr. 11 przy ul. Wieluńskiej, wyszedł czternastoletni uczeń fryzjerski, Władysław Sobieraj, pochodzący z Sosnowca, — praktykujący w tymże domu u p. Wexlera i zginął bez wieści! — Chłopiec ubrany był w popielaty garnitur.

Ktoby coś wiedział o zaginionym, niechaj raczy zawiadomić jego pracodawcę p. Wexlera.

Uta głodnych.

Komisja obywatelska dorażnej pomocy podczas wojny otrzymała następujące ofiary w naturze: od p. p. Hoffmana i Jastrzębskiego kartofle i włośczyznę, — od p. Chmielewskiego 25 bochenków chleba.

Nadto pani Bajerowa przyobiecowała nadesłać na ręce komisji kartofli.

Z Ryńku.

Onegda na rynek ruch panował olorzyni. Dowód był znaczny, nie stety o godz. 9-ej rano drob, kapusta, kartofle, ogórki i t. p. były już przeważnie w rękach przekupniów co wpływa na podniesienie cen.

Jajka płacono po 3 i pół grosza za sztukę, masło po 60-90 kop. za kwartę, kaczki średniej wielkości po 60-80 kop. za sztukę.

Cena kartofli ściągła 1 rb. 60 kop. za korzec, ogórki — 15-60 kop. za kope.

Z Poraja.

W Poraju, jak nas informują panu je zupełnie spokój. — Na stacji rozstawiono posterunki wojskowe niemieckie. Ludność powraca do normalnego trybu życia. Praca rolna odprawy wszystkich od trost. Rozsądni mieszkańcy myślą nawiązać do otworzenia szkoły. Nauczycielka p. Stanisława Jastrzębska, przyjmując zapłaty i szykuje się do pracy.

Z Zawiercia.

— Ołbrzymi pożar.

W Porajku pod Zawierciem spłonęło przeszło 40 zagrod. Przyczyna pożaru niewiadoma. — Dziesiątki rodzin bez chleba i dachu nad głową. Zawiercka komisja obywatelska podjęła akcję ratowniczą.

— Zwłoki na pianie.

Na pianie kolej w.w. pod Zawierciem znaleziono zwłoki mężczyzny niewiadomego nazwiska — lat około 40. Zwłoki noszą ślady śmierci przypadkowej.

Obrazki z Serbji.

Powiadają, że kiedy Amerykanie przyjechali do Belgradu zapraszać na swoją wystawę powszechną w San Francisco, spostrzegli na przynajmniej jednej ulicy księcia Michała serbskiego wózek pocztowy, zachodzili w głowę, jak mógł pobić Turków pod Kumano-wem taki naród, którego królewskie wózki pocztowe przejeżdżają przez pierwszorzędną ulicę stolicy z błotem przyschniętym jeszcze niewątpliwie od zeszłego jesieni.

Wogóle dużo tu powodów do dziwowania się. „W Serbji panuje istny zamęt pojęć... Oto b. inżynier Paszko jest najlepszym statystą serbskim i najsilniejszym sternikiem nawy państwowej; b. lekarz Paczu jest najlepszym finansistą serbskim, a były filozof Protić najstarszym ministrem policji. Serbowie bywają za miodu ryczałtem socjalistami, gdyż rewolucyjność należy do pierwiastków charakteru serbskiego; w późniejszych latach przystosowują się do okoliczności, przyjmując burżuazyjne stabilizację i godności; ale to wszystko jakby postotką, którą zdrapują z siebie bez żalu każdej chwili ze zmianą stosunków politycznych.”

— „Czem pan jesteś?” — pytał się sędzia Paszko podczas rozpraw o adradę główną w roku 1890.

— „Bywałem prezydentem ministerów” — odpowiada skromnie Paszko.

— „Ale czemu pan jest obecnie?” — Pyta się sędzia. — „Teraz jestem wicem...”

Tak to w Serbji zmienne bywają losy jednostki, jakby słomki szkiełka w kalejdoskopie.

Podczas kwatry na oś dorażnej.

Odwadza a młoda kwestarka zbliża się do X-a, znanego z nadzwyczajnej oszczędności.

— „Ile pan mi dasz — pyta wprost — Ja... ja... ja dam pani najwyżej 20 lat.

Ofiary.

Dla głodnych do uznania redakcji. Kowalik rb. 1 i paczka herbaty. Bezimienni rb. 1.

Fabryka Cukierków Dębski, Ujastski, Ostrowski rb. i S-k 8.

Bezimienni rb. 1 kop. 60; Dla głodnych wstydzących się zebrać do uznania redakcji:

Marceli Chmielewski 25 bochenków chleba.

Na bony dla najbiedniejszych (w komisję dorażnej pomocy, M. 8, 60 kopiejek.

Czterech ludzi składa na głodnych rubli 1.

Na kuchnię Nr. 1. zamiast wiewna na grób kochanego Wujka i działka s. p. Ed. Kuczyńskiego rodzina Szatrowskich rb. 3.

Dla biednych głodnych do uznania komisji dorażnej pomocy Stanisław Wojciechowski rb. 2.

Na tanią kuchnię Nr. 1 Józef Agdan kop. 50.

Na tanią kuchnię Nr. 2 Józef Agdan kop. 50.

Dla głodnych do uznania redakcji Bezimienni rb. 1.

Zginął 14-letni Władysław Sobieraj uczeń fryzjerski, praktykujący u Wexlera, Wieluńska 11. — Zaginiony pochodził z Sosnowca.